

TÄRKEÄÄ ON JATKUVA LIIKE

Turun yliopiston vs anestesiologian ja tehohoidon professori Jouko Jalonen jää eläkkeelle 31.7.2014.

► **Jäät heinäkuun lopussa täysin palvelleena eläkkeelle. Jäikö joku työ urasi aikana kesken tai tekemättä?**

Paljon ja monenlaista jää haaveeksi, mutta toisaalta haluan ajatella, että paljon tuli tehtyäkin ja enempää ei pidä ahnehtia kuin mihin pystyy.

Olet urallasi toiminut niin kliinikkona, tutkijana, opettajana, yhdistysaktiivina kuin esimiehenä. Mikä rooli on ollut Sinulle mieluisin?

Kaikissa noissa tehtävissä on ollut omat antoisat puolensa ja samoin usein turhauttavat puolensa ja kaikella on ollut aikansa. Ehkä olen kuitenkin koko työura huomioon ottaen saanut eniten henkilökohtaista tyydytystä kliinisestä työstä. Toki tutkimus on antanut kliiniselle työlle erinomaiset mausteet.

Oletko kokenut ongelmana kaikkien roolien yhdistämisen?

En ole tietenkään ehtinyt millään hoitaa noita kaikkia, vaan aina on täytynyt priorisoida jotain ja laiminlyödä jotain. Sisäistä anteeksiantoa tekemättä jättämisestä on tarvittu usein.

Minkä ajanjakson näet urallasi hedelmällisimpänä?

Ehkä ajanjakson nuorena erikoislääkärinä, kun sydänanestesia meni lujaa eteenpäin ja tähän liittyvä oma tutkimustyö oli vauhdissa, mutta olen toki kokenut suurta henkilökohtaista tyydytystä joistain muistakin ajanjaksoista, vaikka näkyvää ei ole niin paljon syntynytkään.

Onko Sinulla ehdotonta suosikkia tutkimustöitteesi joukossa?

Omat väitöskirjatyt sydämen suojelusta, koska silloin tutkimus oli niin uutta ja ihmeellistä. Toinen jakso yhteistyössä Hannu Heikkilän kanssa tuotti silloisiin olosuhteisiin nähden hyviä juttuja. Myöhempi yhteistyö kahden keskuksen tutkimuksissa Markku Salmenperän ja Markku Hynysen kanssa on ollut hauskaa ja tuottanut pari maailmalla noteerattua julkaisua.

Tyksin anestesiologia ja tehohoito tuottaa kokoonsa nähden paljon korkealaatuista tutkimusta. Mistä tuotteliaisuus johtuu?

Viimeisimmän kymmenen vuoden aikana julkaisuja on tullut pääasiassa Klaus Olkkolan farmakologisesta tutkimusmyllystä ja Harry Scheininin PET-keskuksessa tekemästä

uraaurtavasta työstä. Muutakin huippututkimusta on ollut ja on meillä ja siitä alkaa tulla hedelmiä.

Olet kokenut suomalaisen anestesiologian ja tehohoidon viidellä vuosikymmenellä. Millä osa-alueilla olet nähnyt suurinta kehitystä?

Anestesiologiasta on tullut yhä enemmän perioperatiivista medisiinä, jopa monialaista. Ultraäänen käyttö laitteiston kehittyttyä on tuonut työhömmme kokonaan uuden ulottuvuuden ja jopa mullistanut joitakin asioita.

Näetkö uhkia erikoisalamme tulevaisuudessa?

Olemme kyllä vakiinnuttaneet asemamme tärkeinä toimijoina, mutta meidän on jatkuvasti tehtävä työtä säilyttääksemme asemaamme alati uudistavassa lääketieteessä. Emme saa eristäytyä teknikon rooliin.

Olet ollut kauan mukana erikoisalamme yhdistystoiminnassa. Mitä olet siltä saanut ja mitä sille antanut? Mitä pidät parhaana saavutuksenas?

Uteliaisuus on vienyt tähänkin ja mukana ollessa on päässyt osaltaan vääntämään kehitystä oikeaksi

>>

Jouko Jalonen**Syntynyt** Nokia 1946**Yo** Kankaanpää 1966**LL** Turku 1973**LKT** Turun yliopisto 1981**Anestesiologian dosentti** Turun yliopisto 1985**Anestesiologian erikoislääkäri** Turun yliopisto 1979**Sydänanestesian erityispätevyys** 1995**Tyks**

- erikoislääkäri 1981–1996
- osastonylilääkäri 1995 alkaen

University of Texas Medical School Houston

- Visiting Assistant Professor 1988–1989

Turun yliopisto

- anestesiologian ja tehohoidon professori (sivuvirkainen) 2003–2013
- vs anestesiologian ja tehohoidon professori 1.1.2014 alkaen

SAY

- Sydänanestesiajaos puheenjohtaja 1991–1994
- varapuheenjohtaja 1994–1996
- puheenjohtaja 1997–1999

EBCP

- johtokunnan jäsen 1991–1996

EACTA

- johtokunnan jäsen 1993–1995
- sihteeri 1995–2001
- tieteellinen sihteeri 2001–2003
- tieteellisen komitean jäsen 2003–2014
- EACTA:n edustaja European Board of Cardiovascular Perfusionissa (EBCP) 2005–2014

ESA

- jäsen ESA:n Guidelines-komiteassa 2009–2013

NAF/SSAI

- johtokunnan jäsen 1997–1999, 2000–2003
- jäsen SSAI:n suositustyöryhmässä Häiritetty hyittyminen ja neuraksiaalipudutus

Duodecim Leikkauksen valmistamisen Käypä hoito -työryhmä

- puheenjohtaja 2005–2008 ja suosituksen päivitystyöryhmän puheenjohtaja 2011–2014

Jouko Jalonen

KUVA RITVA JOKELA

Olen siitä onnellisessa asemassa, että voin harrastaa kaikkea vaimoni kanssa, koska hänkin on innostunut samoista asioista.

katsomaansa suuntaan ja toisaalta nähnyt kehityksen aitiopaikalta. Aikaa on tietenkin pitänyt investoida ja joku muu asia on jäänyt tekemättä. Ehkä merkittävin yksittäinen saavutuksemme SAY:n työryhmässä oli anestesiaosuustusten – nyt jo suurelta osin vanhentuneiden – synnyttäminen ja suositusten tärkeyden motivoiminen suomalaiselle anestesialogikunnalle. Euroopan tasolla olin joukossa mukana nostamassa EACTA:a merkittäväksi erikoisalayhdistykseksi.

Olet ollut kauan organisoimassa anestesia- ja hoito-työryhmien yhteistä anestesiakurssia. Millaisena näet kurssin tulevaisuuden?

Anestesiahoitaja tekee Suomessa erittäin merkittävän osan anestesiatiivistä ja työparin pitää osata ajatella ja toimia saumattomasti. Siksi anestesiatiimin on erittäin tärkeää oppia ja opiskella yhdessä. Anestesiahoitajat ovat aina kokeneet tämän kurssin tärkeäksi, mutta tiimin toinen osapuoli on osallistunut nihkeästi. Nuoria lääkäreitä on kyllä nyttemmin saatu aikaisempaa enemmän mukaan, erityisesti simulaatioharjoituksiin. Parannettavaa on silti sellaisten opetusmuotojen kehittämisessä, jotka kiinnostavat sekä anestesiahoitajia että anestesia- ja hoito-työryhmien jäseniä ja palvelevat tiimissä toimimisen sisäistämistä.

Mikä on SAY:n vahvuus? Entä sen heikkous?

SAY:n vahvuus on toisaalta vankka jäsenkunnan kannatus ja toisaalta erityisalojen jaosten tarjoama mahdollisuus osallistua, kunkin mielenkiintonsa mukaan. Toinen kivijalka on laadukas lehtemme Finnanest. Heikkouksia ei äkipäätä tule mieleen, ellei oteta lukuun jäsenkunnan joskus niukkaa osallistumista yhdistyksen järjestökokouksiin.

Osaatko sanoa, miksi lähes kaikki alamme erikoislääkärit kuuluvat SAY:een?

Uskon, että halu kuulua porukkaan on vahva ja toisaalta SAY on kyennyt tarjoamaan konkreettisia jäsenetuja sekä itsenään että SSA:n kautta. Anestesia- ja hoito-työryhmien jäseniä ovat ehkä myös varsin kollegiaalista joukkoa. Edellä mainittu erityisalojen jaosten koontuminen yhteisen sateenvarjon alle on hyödyttänyt kaikkia ja näin jäsenkuntakin on ilmeisesti kokenut.

Olen kuullut, että olet äärettömän työteliäs ihminen, joka ei väheksy mitään tehtäviä. Mistä ammennat energiasi?

Periaatteessa kaikesta työstä löytyy se mielenkiinto. Varmaan auttaa, kun pitää itsensä kohtuullisessa fyysisessä kunnossa ja kun tuntee elävänsä antoisaa parisuhde-elämää.

Kerrotaan myös, että olet ikäsesi hyvässä fyysisessä kunnossa. Mitkä urheilulajit ovat Sinulle tärkeimmät?

Maantiepyöräily, kesällä luonnossa yksin ja porukassa, kotimaassa ja ulkomailla, lenkeillä ja kuntopahtumissa, talvella virtuaalisesti multimediatrainerilla Euroopan klassikkoreiteillä. Maastohiihto, kun on lunta – ainakin Lapista on löytynyt pari kertaa vuodessa.

Mitä muuta harrastat kuin kuntoilua?

Luen kaunokirjallisuutta mikäli ehdin, kaikenlaista nykyproosaa enimmäkseen, kuuntelen kaikenlaista hyvää musiikkia Bachista Bechetiin sekä katson elokuvia, useimmiten vanhoja, useimmiten kotistudiossa. Vaellusvuoristossa lomamatkoilla ulkomailla. Olen siitä onnellisessa asemassa, että voin harrastaa kaikkea vaimoni kanssa, koska hänkin on innostunut samoista asioista.

Et ilmeisesti vieläkään ole valmis pysähtymään, koska suunnittelet lähtöä San Fransiscoon. Mitä aiot siellä tehdä?

Vuoden työsopimus Visiting Professorina sisältää kolme päivää kliinistä leikkaussali- ja viikossa ja kaksi päivää viikossa autan Pekka Talketta hänen tutkimusprojekteissaan. Uteliaisuus teettää tämmöistäkin, kun mahdollisuus tarjoutuu – ja tärkeää on jatkuva liike. Pyöräilijä tietää, että silloin pysyy pystyssä.

Antoisia eläkepäiviä, Jouko! ■

Ritva Jokela

ritva.jokela@fimnet.fi

Haastattelun taustoittamiseksi toimittaja on keskustellut Markku Salmenperän, Klaus Olkkolan ja Hannele Heinen kanssa.